

Sygn. akt I ACa 173/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Mieczysław Brzdąk
Sędziowie :	SA Anna Bohdziewicz SA Elżbieta Karpeta (spr.)
Protokolant :	Małgorzata Korszun

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2013 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa R. O.

przeciwko Skarbowi Państwa-Dyrektorowi Zakładu Karnego w (...), Dyrektorowi Aresztu Śledczego w (...)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 18 grudnia 2012 r., sygn. akt I C 162/12,

- 1) zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1. w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powoda 1 000 (tysiąc) złotych z ustawowymi odsetkami od 22 kwietnia 2012 roku, a w pozostałym zakresie powództwo oddala;
- 2) oddala apelację w pozostałej części;
- 3) zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa-Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;
- 4) przyznaje od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Katowicach) na rzecz adwokat A. M. 147,60 (sto czterdzieści siedem i 60/100) złotych w tym 27,60 (dwadzieścia siedem i 60/100) złotych podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 173/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił powództwo R. O. kierowane przeciwko Skarbowi Państwa – Dyrektorowi Zakładu Karnego w (...) oraz Dyrektorowi Aresztu Śledczego w (...) o zapłatę kwoty 80.000,00zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, wywołaną przeludnieniem i złymi warunkami bytowymi w czasie pozbawienia go wolności w pozwanych jednostkach w okresach od listopada 2005r. do lipca 2006r., od stycznia 2007r. do marca 2007r., od kwietnia 2010r. do stycznia 2011r. i od stycznia 2011r. do marca 2012r., co doprowadziło do naruszenia jego godności osobistej.

Sąd Okręgowy poczynił następujące ustalenia.

Powód czasie osadzenia w Areszcie Śledczym w (...) w okresie od 20 kwietnia 2010r. do 12 stycznia 2011r. był osadzony w następujących celach:

- cela nr (...) o powierzchni 7,68m⁽²⁾, nie wliczając w to powierzchni kącika sanitarnego 1,5m⁽²⁾,
- cela nr (...) o powierzchni 6,89m⁽²⁾, nie wliczając w to powierzchni kącika sanitarnego 1,5m⁽²⁾,
- cela nr (...) o powierzchni 12,94m⁽²⁾ nie wliczając w to powierzchni kącika sanitarnego 1,5m⁽²⁾.

W celach o numerach (...) i (...) powód był osadzony z jeszcze jedną osobą, natomiast w celi nr (...) przebywało wraz z powodem czterech osadzonych.

Powód zeznał, że w Areszcie Śledczym w (...) kącik sanitarny w celi nr (...) był osłonięty kotarą, cela była zdewastowana, odpadał tynk występowało zagrzybienie ścian. Cela nr (...) była wyremontowana, kącik sanitarny był odgródzony płytami pilśniowymi, przy czym góra była niezabudowana, a nieprzyjemne zapachy wydobywały się w celi. W celi nr (...) kącik sanitarny również był zabudowany płytami pilśniowymi, lecz był mały, w celi tej było też słabe oświetlenie. Raz w tygodniu mógł korzystać przez jedną godzinę ze świetlicy. W celach nie było ciepłej wody, a ciepła kąpiel była zapewniona jeden raz w tygodniu. Zdaniem powoda niewystarczające były ilości wydawanych środków czystości i higieny, brakowało także szafek na osobiste przedmioty osadzonych. W Areszcie Śledczym w (...) każdy osadzony ma swoje łóżko, taboret. Ponadto cele są wyposażone w stół więzienny, w celach jest dostęp do bieżącej zimnej wody. Oświetlenie było dostateczne. Wydawane regulaminowo środki czystości były niewystarczającej ilości. W okresie od 25 – 26 listopada 2009r. przeprowadzona została wizytacja Aresztu Śledczego w (...) przez sędziego wizytatora ds. penitencjarnych Sądu Okręgowego w K., a kontroli poddane zostały między innymi warunki mieszkalne i sanitarne w celach. Z protokołu wizytacji wynikało, że cele są czysto utrzymywane, a także remontowane w miarę potrzeby i możliwości finansowych, ich wyposażenie jest zgodne z przyjętymi standardami, warunki sanitarne są dobre. Areszt zapewnia korzystanie ze środków higieny a także odzieży i bielizny w zależności od pory roku. Nie stwierdzono naruszeń praw osadzonych ani nadużycia czy przekroczenia obowiązków służbowych przez funkcjonariuszy służby więziennej, a także nieprawidłowości w wykonywaniu kary pozbawienia wolności.

W Zakładzie Karnym w (...) powód przebywał w okresie od 12 stycznia 2011r. do 9 marca 2012r., a był zakwaterowany w następujących celach pawilonu (...): (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) wszystkie o powierzchni 9,20m⁽²⁾ oraz następujących celach pawilonu (...): (...) o powierzchni 21,30m⁽²⁾ i nr (...) o powierzchni 9,20m⁽²⁾. W czasie pobytu w tej jednostce powód nie przebywał w celi mieszkalnej bez zapewnionej normy 3m⁽²⁾, co Sąd Okręgowy ustalił na podstawie notatki służbowej p.o. kierownika działu ewidencji ZK w (...) ppor. Ł. B. z dnia 07.11.2012r. – k. 184. W tej jednostce wraz z powodem w celach przebywały jeszcze po dwie osoby. Zdaniem powoda nie było żadnych szafek, w celach panowała wilgoć, nie wpadało też światło dzienne. Z kolei świadek J. H. podał, że był osadzony z powodem w jednej celi przez okres 6 miesięcy, a przebywało w niej od 3 do 4 osadzonych, w celi było ciasno. Kącik sanitarny był zabudowany, pomimo tego, że okna w celi można było otwierać, to na zewnątrz były dodatkowe zabezpieczenia, przez które nie wpadało ani powietrze ani światło. Każdy osadzony miał zapewnione osobne miejsce do spania, taboret, był także stolik, dostęp do bieżącej zimnej wody. Środki czystości i higieny były złej jakości, raz w tygodniu była ciepła kąpiel. Widoczne były na suficie niewielkie ślady zawilgocenia. W dniu 29 listopada 2011r. została przeprowadzona

kontrola sanitarna w Zakładzie Karnym w (...), w czasie której nie stwierdzono nieprawidłowości Powód ma obecnie 33 lata, przed osadzeniem pracował jako górnik oraz dorywcz. Został pozbawiony wolności kiedy miał 19 lat, odbywał karę za zabójstwo, był także skazany za przestępstwo z art. 158 k.k.

Ustalając powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy przyjął, że od kwietnia 2010r. do marca 2012. powód nie był osadzony w warunkach przeludnienia, czyli bez zachowania normy 3m⁽²⁾ na osobę, co wynika z treści zeznań samego powoda, w których podawał ilość osób przebywających z nim w celach, jak i informacji przedstawionej przez Zakład Karny w (...) oraz twierdzeń pozwanego.

Mając na uwadze powyższe okoliczności wskazał Sąd Okręgowy, że trafny jest zarzut pozwanego, według którego – roszczenie powoda uległo częściowo przedawnieniu. Zważywszy, że źródłem szkody doznanej przez powoda jest czyn niedozwolony, kwestię przedawnienia roszczeń powoda regulowały kolejno przepisy 442 § 1 k.c. oraz art. 442¹ § 1 k.c. (zmiana stanu prawnego, dokonana z dniem 10 sierpnia 2007r. nie ma w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy znaczenia, bowiem polega na odmiennym uregulowaniu przedawnienia roszczeń o naprawienie szkody wynikłej ze zbrodni lub występku, szkody na osobie oraz roszczeń osoby małoletniej o naprawienie szkody na osobie). W myśl wskazanych przepisów roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia (z tym, że termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę). Z § 3 wynika natomiast, że w razie wyrządzenia szkody na osobie, przedawnienie nie może skończyć się wcześniej niż z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Cytowane wyżej przepisy art. 442 § 1 k.c. i art. 442¹ § 1 k.c. wskazują, że początek biegu terminu przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym wyznacza uzyskanie przez poszkodowanego wiedzy o dwóch faktach: po pierwsze - o szkodzie i po drugie - o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jeżeli zatem poszkodowany dowie się o osobie zobowiązanej do naprawienia szkody później niż o samej szkodzie, to ta późniejsza data wyznacza początek biegu przedawnienia.

Skoro, bowiem szkodą powoda było naruszenie przez pozwanego jego dóbr osobistych, to niewątpliwym jest, że musiał o niej wiedzieć przez cały okres pobytu w Areszcie Śledczym w (...) jak i w Zakładzie Karnym w (...). Tym samym musiał też wiedzieć, kto jest naruszcicielem jego dóbr osobistych, a zatem kto jest osobą obowiązaną do naprawienia szkody. W tym stanie rzeczy wniesienie pozwu dopiero w dniu 24 lutego 2012r. (data nadania pozwu) spowodowało, że roszczenia powoda wynikające ze zdarzeń mających miejsce przed dniem 24 lutego 2009r. uległy przedawnieniu. W sprawie niniejszej nie zaszyły też okoliczności wskazane w art. 121 pkt 4 k.c. zawieszające bieg przedawnienia, to jest wtedy gdy z powodu siły wyższej przez cały czas trwania przeszkody powód nie mógłby dochodzić swojego roszczenia przed sądem. Powód w okresie biegu przedawnienia nie podjął czynności wskazanej w art. 123 k.c. to jest nie wystąpił na drogę postępowania sądowego bądź mediacyjnego, którą to czynnością przerwałaby bieg przedawnienia. Zdaniem Sądu podniesienie zarzutu przedawnienia roszczenia przez stronę pozwaną nie było także sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. Wiedza osób osadzonych o możliwości dochodzenia roszczeń przed sądem jest powszechna, co potwierdza masowa liczba spraw wpływających do sądów w całym kraju, świadczy to o tym, że osoby tymczasowo aresztowane oraz skazane są poinformowane o możliwości dochodzenia tych roszczeń.

Odnośnie okresu nieprzedawnionego, czyli od 24 lutego 2009r. do 9 marca 2012r., dotyczącego osadzenia we wskazanych jednostkach od kwietnia 2010r., żądanie powoda zasądzenia zadośćuczynienia za naruszenie jego dóbr osobistych Sąd uznał za nieuzasadnione w oparciu przepisy art. 24 k.c. i art. 448 k.c.

Ogólne podstawy cywilnoprawnej ochrony dóbr osobistych określają przepisy art. 23 i 24 k.c., wskazując jednocześnie środki ochrony niemajątkowej, natomiast środki ochrony o charakterze majątkowym przewiduje przepis art. 24 § 1 k.c., który stanowi w ostatnim zdaniu, że zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny można żądać "na zasadach przewidzianych w kodeksie". Przepis art. 448 k.c. uprawnia tego, czyje dobro osobiste zostało naruszone, do domagania się odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub do żądania zasądzenia odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany przez niego cel społeczny.

Przesłanką odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkodę jest bezprawność, którą należy rozumieć jako niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej, a przesłanki odpowiedzialności podlegały badaniu Sądu w odniesieniu do pozwanego Skarbu Państwa reprezentowanego przez Dyrektorów Aresztu Śledczego w (...) oraz Zakładu Karnego w (...).

Kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy miało ustalenie i ocena, czy w jej okolicznościach faktycznych pozwany dopuścił się naruszenia prawa, które mogłoby rodzić odpowiedzialność Skarbu Państwa za powstałą szkodę. Stosownie do treści art. 24 § 1 k.c. w sprawie o ochronę dóbr osobistych Sąd w pierwszym rzędzie ustala jednak, czy do ich naruszenia doszło i dopiero w razie pozytywnej odpowiedzi na to pytanie ocenia, czy działanie pozwanego naruszyciela było bezprawne

Powód w pozwie wskazał, że w okresie osadzenia w Areszcie Śledczym w (...) oraz Zakładzie Karnym w (...), a obejmującym okres nieprzedawniony od kwietnia 2010 do 12 marca 2012r. przebywał w warunkach przeludnienia bez zachowania normy 3m⁽²⁾ na osobę w celach o nieodpowiednich warunkach bytowych, czym naruszono jego godność osobistą.

Wymóg zapewnienia przez Państwo godziwych warunków odbywania kary pozbawienia wolności jest jednym z podstawowych wymogów nowożytnego państwa prawa, znajdującym wyraz w normach prawa międzynarodowego. Stanowi o tym wprost art. 10 ust. 1 ratyfikowanego przez Polskę międzynarodowego paktu praw osobistych i publicznych z dnia 19 grudnia 1966 r. (Dz.U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167 i 169) głoszący, że każda osoba pozbawiona wolności będzie traktowana w sposób humanitarny i z poszanowaniem przyrodzonej godności człowieka. Także art. 3 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych stanowiący, że nikt nie może być poddany torturom ani nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu lub karaniu, wprowadza obowiązek władzy publicznej zapewnienia osobom osadzonym w zakładach karnych godziwych i humanitarnych warunków odbywania kary pozbawienia wolności, nienaruszających godności ludzkiej. Łączy się z tym wynikający z art. 8 ust. 1 Konwencji nakaz poszanowania życia prywatnego obywateli i ich prawa do intymności, co w odniesieniu do osób osadzonych w zakładach karnych oznacza obowiązek zapewnienia takich warunków bytowych i sanitarnych, w których godność ludzka i prawo do intymności nie doznają istotnego uszczerbku. Odpowiednikami powyższych norm prawa międzynarodowego są art. 40, 41 ust. 4 i art. 47 Konstytucji wprowadzające wskazane zasady na grunt prawa polskiego..

Artykuł 24 k.c., stanowiący podstawę roszczeń z tytułu naruszenia dóbr osobistych, nie wymaga dla odpowiedzialności winy sprawcy oraz przewiduje domniemanie bezprawności jego działania naruszającego dobra osobiste, co powoduje, że dochodzący ochrony nie musi tej przesłanki udowadniać, natomiast na sprawcy ciąży obowiązek wykazania, iż jego działanie było zgodne z prawem. Wobec tego na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia, że odbywał karę pozbawienia wolności w warunkach opisywanych w pozwie, w przeludnionych celach, przy nieodpowiednich warunkach bytowych i sanitarnych. Tych okoliczności powód jednak nie wykazał, tym samym nie sposób przyjąć przy zostały naruszone dobra osobiste powoda.

Podkreślenia wymaga, że w okresie od kwietnia 2010r. do 12 marca 2012r. powód nie był osadzony w warunkach przeludnienia, czyli bez zachowania normy 3m² na jednego osadzonego, co wynikało z powierzchni cel podanych przez stronę pozwaną oraz ilości osób w nich osadzonych, a podanej przez powoda. Powód wbrew zarzutom pozwu nie wykazał, by w okresie nieprzedawnionym był osadzony w warunkach przeludnienia, stąd nie sposób przypisać pozwanemu bezprawności działania bądź zaniechania.

Kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy miało także ustalenie i ocena, czy w jej okolicznościach faktycznych organ władzy publicznej dopuścił się naruszenia prawa, które mogłoby rodzić odpowiedzialność Skarbu Państwa za powstałą szkodę. Wywody powoda mające uzasadniać odpowiedzialność deliktową pozwanego zmierzały do wykazania, że bezprawność działań organów władzy publicznej wynika z zaniechania przedsięwzięcia kroków wystarczających dla skutecznej obrony prawnie chronionych interesów strony powodowej (bezprawne zaniechanie podjęcia skutecznych działań). Zdaniem powoda pozwany nie zapewnił mu w okresie osadzenia w Areszcie Śledczym

w (...) i Zakładzie Karnym w (...) minimalnych warunków bytowych odpowiadającym standardom zdefiniowanym w przepisach kodeksu karnego wykonawczego, a także wynikającym z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka Konwencji, które polegały na przeludnieniu w celach, braku odpowiednich warunków bytowych.

Zgodnie z art. 110 k.k.w. skazanego osadza się w celi mieszkalnej wieloosobowej lub jednoosobowej, przy czym powierzchnia w celi mieszkalnej, przypadająca na skazanego, wynosi nie mniej niż 3 m². Cele wyposaża się w odpowiedni sprzęt kwaterekowy zapewniający skazanemu osobne miejsce do spania, odpowiednie warunki higieny, dostateczny dopływ powietrza i odpowiednią do pory roku temperaturę, według norm określonych dla pomieszczeń mieszkalnych, a także oświetlenie odpowiednie do czytania i wykonywania pracy.

Odnosząc się do zarzutu braku odpowiednich warunków bytowych, w tym do zachowania higieny osobistej, Sąd oparł się na przepisach rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, które określa szczegółowo normy wyposażenia w sprzęt kwaterekowy cel mieszkalnych oraz środków higieny dla osób osadzonych. Z dowodów przedstawionych przez stronę powodową, nie wynikało, by wyposażenie cel oraz dostarczanie środków higieny i czystości odbywało się niezgodnie z przepisami powołanego rozporządzenia. Natomiast częstotliwość kąpieli osób tymczasowo aresztowanych została uregulowana w § 32 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania tymczasowego aresztowania (Dz. U. Nr 152, poz.1494), który wskazuje, że tymczasowo aresztowany korzysta co najmniej raz w tygodniu z ciepłej kąpieli. Zapis ten był respektowany przez Areszt Śledczy w (...) jaki i Zakład Karny w (...) w okresie osadzenia powoda. Ponadto powód miał dostęp w celi mieszkalnej do bieżącej zimnej wody oraz toalety oddzielonej w wystarczający sposób od reszty celi.

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zaniechanie podjęcia przez władzę publiczną działań zapewniających uprawnionej osobie realizację jej praw podmiotowych jest bezprawne wówczas, gdy narusza skonkretyzowany w przepisach prawa obowiązek, którego wykonanie wyłączyłoby powstanie szkody (III CK 367/04, Biul.SN 2005/7/14). W niniejszej sprawie sytuacja taka nie miała miejsca, gdyż pozwany podejmował działania zgodnie z obowiązkami wynikającymi przepisów prawa i nie dopuścił się zaniechania konkretnych obowiązków prawnie uregulowanych, jak również wykonując określone przepisami prawa obowiązki, wykonywał je zgodnie z prawem.

W ocenie Sądu, powód nie wykazał natomiast żadnym dowodem, że została mu wyrządzona szkoda bądź krzywda w związku osadzeniem go w celi przeludnionej. Nie wykazał także, w wyposażenie cel było nieprawidłowe.

Mając powyższe na uwadze Sąd przyjął, iż z zebranego w toku postępowania dowodowego materiału nie można przyjąć, iż pozwany swoim działaniem naruszył dobra osobiste powoda. Dodatkowo roszczenie było w znacznej części przedawnione.

Reasumując powyższe, powództwo oddalono, jako całkowicie nie wykazane (art. 6 k.c.), a dodatkowo w części przedawnione.

Orzeczenie o kosztach procesu Sąd oparł na podstawie przepisu art. 102 k.p.c.

W apelacji od tego orzeczenia powód zarzucał naruszenie prawa materialnego, a to art. 24 k.c. przez nieprzyjęcie odpowiedzialności pozwanego, mimo jego działania niezgodnego z prawem oraz art. 448 k.c. przez nietrafne nieuznanie działania pozwanego za niezawinione. Naruszenie prawa materialnego, a to art. 4421 k.c. natomiast nastąpiło – zdaniem powoda – przez niewłaściwe zastosowanie i błędne uznanie, że doszło do przedawnienia roszczenia w sytuacji gdy termin przedawnienia jeszcze nie upłynął. Zarzucał także powód naruszenie prawa procesowego, a to art. 231 k.p.c. przez przyjęcie błędnego domniemania faktycznego, że powierzchnia cel analogicznych do tych, w których przebywał powód jest identyczna z powierzchnią cel oznaczonych aktualnie takimi samymi numerami, w sytuacji gdy na przestrzeni czasu w Areszcie Śledczym w (...) prowadzone były prace związane z przebudową pomieszczeń skutkujące zmianami powierzchni cel. Zarzucał nadto apelujący naruszenie art. 233 k.p.c. przez nieszczęsne rozważenie materiału dowodowego i przez brak odniesienia się w orzeczeniu do faktu odmowy

przedstawienia przez pozwanego informacji w zakresie żądanym przez powoda, a określonym w zobowiązaniu nałożonym na pozwanego przez Sąd Okręgowy.

Wskazując na powyższe zarzuty powód domagał się zmiany zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie uchylecia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Spośród wszystkich zarzutów apelacji uzasadniony okazał się jeden, dotyczący naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 233 § 2 k.p.c., zgodnie z którym Sąd powinien ocenić, jakie znaczenie nadać odmowie przedstawienia przez stronę dowodu lub przeszkodom stawianym przez nią w jego przeprowadzeniu wbrew postanowieniu Sądu. Jak słusznie zarzuca apelujący pozwany odmówił udzielenia informacji o celach, w których przebywał powód w okresie osadzenia w Areszcie Śledczym w (...) i w Zakładzie Karnym w (...), wraz ze wskazaniem powierzchni tych cel i ilości osób przebywających w nich wraz z powodem. Sąd Okręgowy nałożył na pozwanego obowiązek przedstawienia informacji na rozprawie w dniu 19 lipca 2012r (k- 65 i 66), a wykonująca zastępstwo procesowe Skarbu Państwa Prokuratoria Generalna pismem z dnia 24 lipca 2012r. odmówiła udzielenia informacji „z całą mocą oponując przeciwko wszelkim krokom zmierzającym do przerzucenia ciężaru przytoczeń faktycznych na pozwanego” (k-84). Sąd Okręgowy na rozprawie w dniu 23 października 2012r. postanowił zwrócić się do dyrektorów jednostek penitencjarnych, w których przebywał powód o udzielenie informacji, lecz Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa w piśmie datowanym 24 października 2012r. (k- 168) ponownie odmówiła podania żądanych przez Sąd informacji. Sytuacja ta powtórzyła się w toku postępowania apelacyjnego, gdy ponownie Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa nie pozwoliła na udzielenie przez dyrektorów jednostek penitencjarnych informacji, o które zwrócił się Sąd Apelacyjny usiłując uzupełnić postępowanie dowodowe. Przedstawione w motywach skarżonego orzeczenia ustalenia zostały bowiem poczynione nie na podstawie wnioskowanych przez powoda dowodów, lecz na podstawie twierdzeń pozwanego, które nie są żadnym środkiem dowodowym. Błędnie również wywiódł Sąd Okręgowy, że fakt przebywania przez powoda w nieprzeludnionych celach wynikał z zeznań samego powoda. Wręcz przeciwnie – powód stanowczo twierdził, że przebywał w celach przeludnionych, wskazywał, że były to cele jednoosobowe, a przebywało w nich dwóch osadzonych, lub w celi dwuosobowej przebywało czterech osadzonych. Sąd Okręgowy sprzecznie z treścią tych zeznań (k – 145) wskazał, że fakt przebywania w celach, w których została zachowana powierzchnia 3m⁽²⁾ na osobę wynikał z zeznań powoda. Nie dysponował jednocześnie Sąd Okręgowy (poza twierdzeniami pozwanego, które nie stanowią środka dowodowego) innymi argumentami, które pozwoliłyby na poczynienie ustaleń, które zostały przedstawione w motywach wyroku. Mając na uwadze wynikające z zeznań powoda okoliczności dotyczące przebywania w przeludnionych celach oraz oceniając przeszkody stawiane przez pozwanego przeprowadzeniu dowodom jako zaprzepaszczenie szansy wykazania odmiennych, niż wynikały z zeznań powoda faktów, ustalił Sąd Apelacyjny, że powód w nieprzedawnionym okresie osadzenia w pozwanych jednostkach penitencjarnych przebywał tam w warunkach tzw. przeludnienia, czyli w celach, w których nie została dochowana norma 3m⁽²⁾ na osobę. Jednocześnie skoro z zeznań powoda wynikało, że przekroczenie tej normy powierzchniowej było niewielkiego stopnia, uznał Sąd Apelacyjny, że stopień naruszenia godności powoda przez niezapewnienie mu godnych warunków odbywania kary pozbawienia wolności uzasadnia przyznanie mu zadośćuczynienia w wysokości 1000 zł.

Na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmieniono zaskarżony wyrok zasądzając od pozwanego na rzecz powoda zadośćuczynienie w wysokości 1000 zł.

W pozostałym zakresie apelacja jako nieuzasadniona podlegała oddaleniu na mocy art. 385 k.p.c. Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie i prawidłowo oceniony w zakresie warunków bytowych osadzenia nie pozwala na ocenę, że stopień naruszenia dóbr osobistych powoda uzasadnia zasądzenie wyższej kwoty.

Na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. zasądzono od powoda na rzecz Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa koszty postępowania apelacyjnego w wysokości wynikającej z § 11 ust. 1 pkt 25 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, które znajduje zastosowanie w związku z brzmieniem art. 99

k.p.c. Wskazać należy, iż wynikająca z powołanej regulacji stawka 120 zł. wynagrodzenia ma zastosowanie w sprawach o odszkodowanie lub o zadośćuczynienie związane z warunkami wykonywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania i jest niezależna od wartości przedmiotu sprawy, do której odwołuje się § 6 Rozporządzenia.